

Vogelwerkgroep Zutphen e.o.

www.vwg-zutphen.nl vwgzutphen@gmail.com

Beste leden van de vogelwerkgroep Zutphen,

Een hele volle nieuwsbrief dit keer, met verslagen van allerlei activiteiten én aankondigingen van komende activiteiten. En nog extra informatie over de jubileumfeestdag op 22 juni.

De volgende nieuwsbrief zal eind augustus verschijnen. Kopij is welkom. Stuur je bijdrage naar het secretariaat vòòr 15 augustus. Ook foto's zijn welkom!

Vogelweekend Roerdal – mei 2025

Bestuur

vwgzutphen@gmail.com

De volgende bestuursvergadering is op 23 juni.

Noteer alvast in de agenda: **Algemene Ledenvergadering dinsdag 4 november 2025.**

Jubileumjaar 2025

De tweede publieksexcursie was op zondag 8 juni (zie verslag verderop in deze nieuwsbrief), de derde is op zaterdag 13 september en de laatste op zondag 7 december.

Voor de leden van de VWG is het feest op **zondag 22 juni**, in en bij het kantoor van Natuurmonumenten, Baakseweg 1 in Vorden. Van 10 tot 16 uur zijn er excursies, kinderactiviteiten en nog veel meer.

Ton de Haas zal een **workshop vogels tekenen** verzorgen. De eerste ronde is om 13.00 uur, aanmelden ter plaatse, er is plaats voor 8 personen (volwassenen). Bij voldoende belangstelling is wordt de workshop om 14.00 uur nog een keer gegeven. Duur ongeveer 45 minuten.

De imkers van de bijenvereniging verkopen eigen honing uit de buurt. Kinderen kunnen kaarsen maken van bijenwas. Neem wat contant geld mee.

VWG-cafés

De cafés in juni en juli zijn vervallen, maar op 28 augustus is er wel weer een VWG-café! In de Uitwijk, het wijkgebouw van de Zuidwijken aan de Brink in Zutphen.

De andere data voor 2025/2026:

18 september

23 oktober

8 januari 2026 Nieuwjaarscafé

29 januari

19 februari

26 maart

23 april

Jonge Vogelaars

jongevogelaars@gmail.com

Voorzitter gezocht voor de werkgroep Jonge vogelaars !

Wie o wie is er nieuwsgierig naar wat wij als werkgroep Jonge vogelaars doen en laten ? Voel je bij deze uitgenodigd om kennis met ons te maken.

We vertellen graag (ook mondeling) wie wij zijn, over onze ervaringen met de jeugd en onze samenwerking in de werkgroep en natuurlijk ga je een keer mee op excursie.

Ik, Carin, neem na 7 jaar afscheid van de werkgroep en kan alleen maar vanuit mijn hart zeggen: Wat was het fijn om met elkaar samen te werken en steeds weer opnieuw met elkaar alle facetten door te spreken die komen kijken bij het begeleiden van jonge mensen en activiteiten te organiseren om ze te enthousiasmeren voor vogels en de natuur.

Alvast in het kort:

Ons team bestaat nu uit 6 vrouwen. Op de voorzitter na begeleiden steeds 2 mensen 1x per 3 weken een excursie voor de jeugd van 8 tm 12 jaar.

We overleggen 1x per 2 maanden en de begeleiders van de excursie hebben een extra meeting om de excursie voor te bereiden.

Van de voorzitter vragen we naast affiniteit met vogels en jeugd vooral om de overleggen voor te bereiden en voor te zitten.

Het lijkt ons fijn om een nieuw "gezicht" te verwelkomen met weer een nieuwe kijk op het wel en wee van de programmering en begeleiding.

Lijkt het wat om ons team te komen versterken? Wil je meer info ?

Fijn als je contact met ons opneemt, dat kan middels een mailtje naar

Jongevogelaars@gmail.com

Graag tot horens en Zonnige groet ,
Carin Barendregt

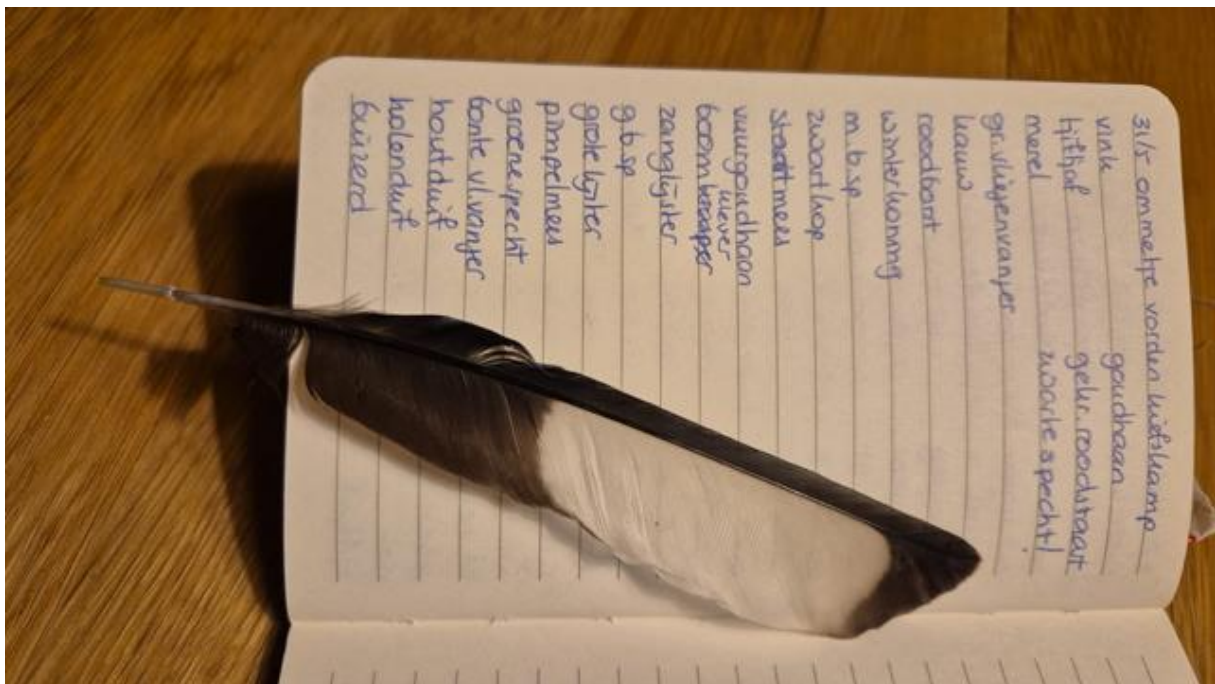
Ommetjes

Het Ommetje op 31 mei was bij de Kieftskamp in Vorden. Er waren ca 12 deelnemers.

Het was mooi weer, helemaal niet koud en het gezelschap was enthousiast. We dachten: "Oh, maar 4 km?" En dan ben je een uur later nog niet eens op de helft. Dat is wat we nou vogelaarstempo noemen.

Het was opmerkelijk dat we erg veel boomklevers hoorden en zagen.

Omstreeks half 11 waren we terug bij het begin.

Wie meldt zich aan om in de rest van 2025 ook een Ommetje te organiseren?

Maandag 30 juni en donderdag 31 juli zijn voorzien, maar wie doet zondag 31 augustus, etc..

Wat is een Ommetje? Een wandeling in of in de buurt van Zutphen, met als doel samen vogels kijken én kennis maken met andere leden van de Vogelwerkgroep.

Weet je een leuke vogelwandeling bij jou in de buurt? Van zo'n anderhalf uur, natuurlijk afhankelijk van hoeveel er te zien is. Een startplaats en -tijd aangeven en er zijn om de weg te wijzen. En dan maar zien (of horen) wat en wie je tegenkomt. Kennismaken met andere VWG-leden en misschien met nieuwe vogels. Het Ommetje is altijd op de laatste dag van de maand. Aanmelden is niet nodig. Dus, als je ook een Ommetje wilt organiseren, meld je dan aan bij het secretariaat.

Resultaten watervogeltellingen mei 2025

Michel Klemann

Afgelopen mei zijn de watervogeltellingen uitgevoerd in de periode 15 t/m 20 mei. Alle gebieden zijn weer geteld en dat bij mooi, maar vooral droog weer.

Er werden 4534 vogels geteld in 49 soorten, verdeeld over 7 soorten viseters, 9 soorten eenden, 6 soorten ganzen/zwanen, 7 meeuwen/sterns, 2 rallen, 7 soorten steltlopers, 5 roofvogels en 6 overige soorten.

Het grote verschil met de watervogeltelling mei 2024 was natuurlijk de lage waterstand in de IJssel en droogte overal in het bijzonder. Vorig jaar op zaterdag 18 mei 2024 was de waterstand in Zutphen-noord 450 NAP. Dit jaar lag dat op zaterdag 18 mei 2025 met 296 NAP anderhalve meter lager. Door de droogte van de afgelopen maanden stond er in de uiterwaarden nog maar weinig water terwijl in de agrarische gebieden er al vrijwel geen water meer te vinden was. In tegenstelling tot het buitengebied wordt de waterstand in Zutphen zelf op een vrij stabiel niveau gehouden. Dit biedt zekerheid aan de lokale vogels maar niet zo fijn voor vogels die afhankelijk zijn van natte gebieden. Warner Jan meldde dat er al veel jonge Ooievaars zijn gestorven en nesten alweer verlaten.

Er werd dit jaar weer vroeger dan ooit gemaaid. Wanneer deze trend doorzet zal er binnen afzienbare tijd de hele winter gemaaid gaan worden en zal, zoals dat vroeger in Zuid-Europa het geval was, er een stille periode zijn in de droge zomermaanden van het jaar; wanneer door hitte en droogte er niets meer wil groeien. In het recente verleden werd er gehooid om het vee de winter door te laten komen. Nu wordt gras in plastic verpakt om het vee te kunnen voeren in de aankomende droge zomermaanden.

De tijd van de vogels van hooiland en van wat door sommigen nog weidevogels worden genoemd is hier definitief voorbij. Akkers en graslanden liggen er doodstil en verlaten bij. Vaak op pad geweest de afgelopen weken. De stilte 's ochtends dit voorjaar is stuitend. Het is een pijnlijke stilte. Regelmatig hoor je werkelijk niet één zingende vogel en dat op een mooie vroege ochtend in mei. De geur van landbouwgif en stront is veelal overheersend. We moeten het er voorlopig maar mee doen.

Terwijl kieviten, zwaluwen, gorzen en veel andere zangvogels verdwijnen, ganzen zoveel als maar mogelijk kapot worden gemaakt, en de meeste knobbelzwanennesten worden vernield, is er gelukkig ook een groep van diersoorten die het wel goed doen. Het zijn de grote soorten die dankzij hun formaat een grote actieradius hebben en daardoor wel voldoende voedsel kunnen vinden. De ganzen dus, maar ook ooievaars, de zeearend, de oehoe, planteneters als ganzen en krakeenden en Kleine Plevieren die op de bodems van drooggevallen plassen broeden. Maar natuurlijk ook de onuitroeibare soorten als hoornaars, rivierkreeften, Japanse Duizendknoop en Reuzenberenklauw. De natuur vindt altijd wel een weg. Dat is mooi om te zien.

Aantalsvergelijking mei 2024 – mei 2025

Terug naar de telling van mei. Ik heb de aantallen van hoog water mei 2024 vergeleken met die van mei 2025 toen de IJssel heel laag stond. Mei 2024 werden 3147 vogels geteld in 45 soorten tegenover 4534 vogels in 49 soorten afgelopen maand. De toename lijkt enigszins tegenstrijdig maar dat is het niet. Wij tellen namelijk watervogelgebieden met de grootste concentraties watervogels in de regio. Daarbuiten zitten ook watervogels, maar die gebieden

zijn verdroogd dit jaar. Gevolg is dat die watervogels naar de laatste plasjes en stadswateren moeten en daardoor nemen de aantallen bij ons toe.

Dat geldt ook voor soorten als de bever. Die hebben het nu ook even zwaar. De Burcht in de Elterplas en twee van de drie Burchten op de Mars waren al verlaten. De Bever van die achter van de IJsselstroom heb ik laatst gefilmd in de ondiepe bak bagger. Het beest kon niet meer duiken, ja, in de modder en dat was hem aan te zien. Je vraagt je af waar ze blijven. De stad in dus. Er zit er al minimaal één in de Berkel thv de Grote Gracht en één in het stadswatertje aan de zuidkant van de Braamkamp in Zutphen. Er zit er nu zelfs ook al één langs de rondweg in Leesten! Vrijwel niemand die het ziet. Hoeveel meer zwemmen en lopen er al rond; verstopt langs de waterkant onder de aanplant van Kornoelje. 's Nachts vretend in achtertuintjes en van gemeentegras. Hoe leuk is dat?

Tweede publieksexcursie op 8 juni, Oude Begraafplaats Warnsveldseweg

Door Rob van Swieten

Het is al weer 10 jaar geleden dat ik in het kader van het 10-jarig bestaan van de Vogelwerkgroep Zutphen een aantal excursies verzorgde voor de inwoners van Zutphen en overige belangstellenden. Hoe leuk dan ook om 10 jaar later weer een excursie te begeleiden i.v.m. het 20 jarig bestaan. Dit soort activiteiten zijn een prachtige gelegenheid om de mensen de mooie plekjes in Zutphen zelf te kunnen laten zien. Een uitgelezen kans dus om weer eens op de Oude begraafplaats met de mensen rond te wandelen. Deze unieke plaats is ontworpen door de Haarlemmer J.D Zocher. Door de ophoging van de grond, die bij het uitgraven van de gracht vrijkwam, kwam het uiterlijk van een landschappelijk park nog beter tot zijn recht. Op 8 juni jl. stond dan ook een excursie gepland op deze unieke locatie. Om half zeven vertrok ik vanuit Etten waar het aardig regende. Eenmaal in Zutphen aangekomen was het gelukkig droog. Om half acht verscheen de eerste deelneemster, en niet veel later kwam de rest. In totaal 25 mensen die graag dus mee op pad wilden. Met de twee begeleidsters Henny en Florence die fantastisch meegeholpen hebben en beiden een telescoop mee hadden, gingen we na het voorstelrondje en na uiteraard iets over de geschiedenis van het prachtige gebiedje verteld te hebben op pad. Het is leuk voor jezelf maar vooral voor de deelnemers die meelopen iets over het gebied te kunnen vertellen.

De eerste stop was al meteen bij het zien van meerkoetjongen. Een van de jongen van het tweede broedsel werd gevoerd door een jong van het eerste broedsel. Florence legde dat mooi uit en je kon de verwondering bij sommige mensen zien. Dit zijn nou typisch van die kleine weetjes die zo'n excursie ook leuker maken dan het alleen maar roepen "kijk dit is nu een meerkoet". Al rondlopend op het deel van de Katholieke Begraafplaats waren niet veel soorten aan het zingen. De winterkoning en de roodborst voerden daar wel de boventoon. Henny riep nog snel dat ze de goudvink hoorde, maar dat werd door velen gemist daar de vogel ook weer snel stil was. Dan is het wel leuk om te vertellen dat als je met een grote groep bent je niet allemaal alles hetzelfde hoort of ziet.

Eenmaal weer op het oude gedeelte waar de zwartkoppen hun zang lieten horen, kwam de ijsvogel snel ter sprake bij de deelnemers. Sommigen hadden deze prachtige vogel nog nooit gezien in het wild. De vogel verradt zich vaak door de roep voordat hij of zij snel over het water voorbij vliegt. Halverwege de wandeling stonden we stil

bij een boom waar een groene specht in zat die helaas alleen maar te horen was. Iets verder doorlopend langs het water was de roep van de ijsvogel snel te horen en vloog ons een blauwe flits voorbij. Nou iedereen weer blij want dat bleek toch het hoogtepunt. Na wat uitleg over de ijsvogel vervolgden we onze weg.

Bij bijna weer bij het begin punt aangekomen zagen de meesten nog mooi een volwassen groene specht met een jong vliegen.

Ijsvogel

Volwassen groene specht
Foto's: Rob van Swieten

Bij het eindpunt hebben we nog via de telescoop gekeken naar de nestingang van de ijsvogel en hebben we de vogel nog twee keer kunnen aanschouwen. De excursie was ten einde en Florence, Henny en ik werden vriendelijk bedankt voor de geslaagde excursie. Hier en daar op verzoek van de mensen nog folders meegegeven en reclame gemaakt voor ons wandelboekje. Nadat iedereen vertrokken was hebben Henny, Florence en nog 1 deelnemster lekker even nagepraat. Nog geen kwartier later brak er een flinke regenbui los waarna ik in ieder geval voldaan weer richting Etten vertrok.

Nog nooit op de begraafplaats geweest? Snel een keer doen dan en neem gewoon eens plaats op een van de bankjes die op de begraafplaats zijn en geniet van de vogels die je om je heen hoort. Voor een beginnende vogelaar, die ook graag geluiden wil leren herkennen, is dit voor de basis een ideale plek.

In totaal met deze grote groep toch nog 25 soorten gezien of gehoord. En voor de mensen die het leuk vinden hier nog een tip voor een filmpje van de ijsvogels die ik al volg op de begraafplaats vanaf 2014: Youtube, Ijsvogel Zutphen 2014. En kijk vooral goed bij het laatste gedeelte waarbij de volwassen vogel het nest achteruit uitkomt en zich net op het laatste moment omdraait. Dank Henny en Florence voor jullie bijdrage.

Vogelweekend Roerdal 23-25 mei 2025

Door Joke de Vries

Op vrijdag 23 mei treffen we elkaar op de charmante camping Linnerveld in het buitengebied van Sint Odiliënberg, bij Roermond. De tent van de ene vogelaar staat er al vanaf maandag, de andere vogelaar komt na de files rond 19 uur aan. Het is een gezellige groep van 19 vogelaars en er zal worden overnacht in een safaritent, caravan, campers en tentjes. We hebben er allemaal zin in!

Op vrijdagavond genieten we van een heerlijke soep en een salade en brood. Daarna smeren we boterhammen voor het ontbijt en de lunch van morgen. Er komen al diverse vogels overvliegen, we zien o.a. een zwarte roodstaart, puttertjes, een zwarte wouw en een slechtvalk. In de avond maken we nog een wandelingetje over de Linnerheide, daarna vroeg naar bed.

Na een koude nacht vertrekken we op zaterdag om 5 uur op de fiets voor een mooie tocht langs het dal van de Roer. Het is een prachtig riviertje en in/bij het Roerdal valt genoeg te 'vogelen'. De wiewaal zingt er meermaals, ook bosrietzanger, zwarte specht, lepelaars en rode wouw laten zich horen en zien! De zwarte specht vliegt zelfs nog even naar ons toe en aanschouwt de groep. En de nachtegaal houdt het bij zijn prachtige zang.

De tocht breken we wat eerder af vanwege de regen en wind. Als het droog is fietsen een paar mensen langs de bakker, we zijn tenslotte in Limburg. Bij de camping smaken de verschillende soorten vlaaien heerlijk! Rond 14 uur worden nieuwe buien verwacht: een paar mensen gaan nog even wandelen of fietsen, daarna is het rustig tot 16.30, want er moet nog even een ontbijtje worden gemaakt. Vervolgens kruipen we gezellig met elkaar in de ruime glamping-tent voor een hapje & drankje. Tegen 18 uur gaan we naar Lus, een leuk restaurant aan de Maas waar twee gezellige tafels voor ons gereserveerd zijn. Daarna weer vroeg naar bed.

In verband met de regen mogen we uitslapen en treffen we elkaar op zondag om 6 uur. Met auto's gaan we naar Nationaal Park De Meinweg. Dit gebied is uniek door de opmerkelijke hoogteverschillen veroorzaakt door breuklijnen in de aardkorst. De Meinweg kent een groot aantal biotopen (naaldbos, oud eikenbos, natuurlijke beekdalen met o.a. een goed ontwikkeld elzenbroekbos, heide en vennen) en is daardoor zeer vogelrijk. Er zijn bijna tweehonderd vogelsoorten in dit gebied waargenomen, waaronder 80 broedvogelsoorten. Wij horen/zien deze ochtend de roodborsttapuit, gekraagde roodstaart, bonte en grauwe vliegenvanger, dodaars en fluiters. Ook vele 'boom'-vogels: pieper, kruiper, leeuwerik en klever! Daarnaast worden we gewezen op diverse flora, o.a. vleesetende plantjes.

Na de wandeling en terug op de camping sluiten we af met een lekkere lunch en met een groepsfoto waarna de meesten van ons weer teruggaan naar het mooie Zutphen. Het was een prachtig weekend! Hoewel het weer niet altijd meewerkte hebben we kunnen genieten van de mooie omgeving en de vele vogels die hier rondvliegen. Speciale dank voor Florence, Henny, Hélène en Eveline!

Een indruk van het weekend. Foto's: Joke de Vries

Contact

Werkgroepen: via mailadres van de werkgroep of via het secretariaat.

Voor alle andere zaken: vwgzutphen@gmail.com